

תיק סאם

כשהייתי בן חמש־עשרה אבא שלי נפטר בפתאומיות מסיבוך בדרכי הנשימה. האירוע הזה, שעל פניו אמור להיות טרגי, מבלבל ומפחיד, היה עבורי רגע מכונן. אצל כל מי שאני מכיר אמא תמיד היא 'העניין' עבור ילד, אצלי זה לא היה בדיוק כך. אצלי יש 'עניין' עם אבא.

שלא תבינו לא נכון – אמא שלי תמיד הייתה ההורה הנכון, כמו בכל הבתים, אני מניח. היא זו עם הלב הרחב והנשמה הטהורה, עם שמחת החיים הבלתי נדלית והנתינה הענקית.

אבא שלי ? סתם היה איש קשוח ורציני. עם זאת גם דרך מעטפת הקשיחות שלו תמיד הרגשתי את האהבה הגדולה שלו. בכלל, הייתה לו אהבה אינסופית לילדים, והם תמיד היו משהו שריכך אותו. ייתכן מאוד שזה משום שהוא קיבל אותי ואת אחי הגדול בגיל מאוחר, וכבר חשב שלא יספיק להיות אבא בגלגול הנוכחי. קשה להגיד. בעיקר כי מעולם לא דיברנו על זה. האמת היא שמעולם לא דיברנו גם על שום דבר אחר. עובדתית, אפילו כשעשיתי משהו ממש מרגיז או מזיק הוא לא בדיוק דיבר אתי. על אף זאת לא באמת הצליח לכעוס עליי. במקום, הוא ידע להתבדח על חשבוני. מגיל צעיר

הוא נהג לספר לכולם על אותה הפעם שבה הגיע לבית היולדות, כדי לאסוף את הילדה שנולדה לו. אני, סאם-סאם הקטנטן, פשוט חייכתי אליו כל כך יפה מאחת העריסות, שהוא לקח אותי במקום לקחת את הילדה שלו.

"הייתי צריך לקחת את הילדה", היה מתעצבן בצחוק. "הייתי צריך לקחת את הילדה."

אני יודע. זה סיפור די נוראי, אפילו כבדיחה. אבל כזה היה אבא שלי. חלקים ממנו הגיעו עם הומור שחור.

אבא שלי נטה לראות את הכול בצורה אחרת מהמקובל. נניח, בשעה שכל הורה בוחן בסוף השנה את הציונים של ילדיו, אבא היה פותח את התעודה ומסתכל רק על מתמטיקה ואנגלית.

"זה מה שבאמת חשוב בחיים", תמיד היה אומר. הוא לא הציף בכלל על יתר המקצועות.

דוגמה נוספת קשורה לאחי הגדול, שתמיד נחשב לילד הפלא של המשפחה. מאותם הילדים המרגיזים הללו שמקבלים ציונים של אלופים בלי ללמוד ולהשקיע זמן. כבר בגיל עשר פיצח את הקובייה ההונגרית. גאון קטן.

אבא שלי לא התרשם. "אם כבר צריך לדאוג למישהו, זה לילד הגדול", היה אומר לאמי". לסאם אין לך מה לדאוג בכלל."

באמת שאין לי מושג אם אמר את זה כי האמין בזה או כדי להעצים אותי, אבל כזה היה אבא שלי. הוא ידע לראות את הדברים אחרת. הוא ראה בי משהו שהוא מעבר לציונים והישגים.

לכן כשאני אומר שהמוות שלו היה אירוע מכונן, אני לא מתכוון שזה היה משהו טוב, אבל היה בזה משהו טוב עבורי. באותו רגע זה היה פשוט מה שזה: עצוב, כואב ופשוט

צריך לעבור את זה. עם זאת המוות שלו שינה את נקודת המבט שלי מאותו רגע ואילך. בעיקר משהו בי הבין שאין רוח גבית ואין אבא דואג ומשגיח.

זה היה הרגע שבו הפסקתי לעשות שטויות, לקחתי אחריות ודחפתי את עצמי קדימה.

אני רוצה להאמין שירשתי מאמא שלי את כל המעלות הטובות שבה, ועדיין, חלקים מאבא שלי נדבקו בי גם. אני אמנם לא אוחז במעטפת הקשיחות שלו, אבל ירשתי ממנו סוג מסוים של אדישות. כן, זה פחות או יותר הקטע. אבא שלי לא החצין רגשות.

פירשתי את זה כמסתורין. לא יכולתי לדעת אף פעם מה הוא חושב או מרגיש, ומסיבה כלשהי התכונה הזו הרשימה אותי.

הדבר הקטן הנוסף שלקחתי ממנו הוא להתעקש לראות את הדברים אחרת. בדרך שלי.

עוד לפני שאבי מת החלטתי שאהיה חוקר, והחלום שלי היה להיות בלש משטרתי שמפענח מקרי מוות. אין ספר מתח שלא קראתי ואין תכנית טלוויזיה בלשית שלא התמכרתי אליה. ובצדק: אני נצר למשפחת המרגלים המפורסמת ביותר בישראל.

שם נעוריה של סבתי, שרה אהרונסון, זהה לשמה של גיבורת מחתרת ניל"י הידועה. ולא בכדי – הן היו בנות דוד. כשעליתי עם משפחתי ארצה הייתי רק בן שש, ונחתנו הישר אל ביתה של סבתא שרה וסבא דב בזכרון יעקב. בשעה שהוריי נסעו לעיר הגדולה לחפש אחר פרנסה ועבודה קבועה, סבתא שלי נאלצה לשמור עליי ולקחה אותי איתה למקום העבודה שלה, בבית אהרונסון שבזכרון יעקב.

דודתי, רבקה אהרונסון, עוד הייתה אז בחיים,
ובאותה תקופה חלק קטן מהבית שלה כבר הפך למוזאון.
כשהמבקרים הגיעו למוזאון המחותרת, היא נהגה לצאת לחצר
כדי לספר להם מעט זכרונות אישיים.

אני זוכר את עצמי, כילד קטן, יושב על ברכיה של
דודה רבקה בחצר הבית עם תה ועוגיות ושומע סיפורי מורשת
על הארגון המחותרת. מתוודע לראשונה אל עולם שלם של
ריגול. שומע וסופג. ממש סופג.

עולם הצללים והרמזים תמיד ריתק אותי. כשהתגייסתי לצבא
האפשרות המתבקשת עבורי, גם כדי להמשיך במידת מה את
השושלת, הייתה להיות חוקר מצ"ח. אלא שאז צצה בעיה.
זאת לא באמת הייתה בעיה, אלא התייחסתי אליה ככזו
מסיבה כלשהי. התפקיד דרש מבחני קבלה, ופחדתי ממש שלא
אעבור אותם ו"אתקע" במשטרה צבאית בתפקיד אחר, בלי
למלא את תפקיד החוקר שבי.

היום אני מבין שאלו הם הספקות הקטנים שנולדו
להם כאשר אתה גדל ומתפתח ליד אח, שהוא ממש גאון. כילד,
אינך מבין שהוא פשוט חכם מעבר לממוצע, ואתה מתייחס לזה
אחרת, אתה מפחית ממי שאתה באמת.

לכן פשוט ויתרתי מראש.

באותו שבריר שניה שבו הייתה ההזדמנות שלי
להתחיל להגשים את חלומי ויעודי, בחרתי לוותר על הכול.
טעות גדולה. זה יכול היה לעלות לי בשאיפת חיי.
בחרתי תפקיד צבאי אחר, פקח טיסה, אבל נשרתי
ממנו ממש בהתחלה, בגלל בעיה קטנה שהתגלתה בראיה. ומה
היה הקורס היחיד שהיה זמין באותו הרגע?
ביטחון שדה בחיל מודיעין.

היום אני יכול לומר בביטחון שגם כשסטיתי מהדרך,
היקום היה זה שהחזיר אותי למסלול הנכון. למקום מדויק.
להיות איש ביטחון שדה היה הדבר הטוב ביותר
שקרה לי בצבא. במסגרת התפקיד למדתי לתחקר חיילים
וקצינים על נושאים אישיים ובטחוניים ולהצליב את זה עם
מידע שזרם אלינו ממקורות אחרים. ככל שעסקתי בכך יותר,
הבנתי טוב יותר את התפקיד ועד כמה הוא זהה לעבודתו של
חוקר. חשבתי להתגייס למשטרה אחרי השחרור, ובינתיים
פשוט למדתי המון על החיים ועוד יותר על התנהגותם של
אנשים.

אבל יותר מהכול פיתחתי חושים. אותו "מוצר" שלא
יכולים ללמוד בשום מקום.

שנה לפני שהשתחררתי קיבלתי אישור מהצבא לצאת לעבוד,
כדי לעזור בכלכלת המשפחה. לפנות בוקר חילקתי עיתונים,
בערב עשיתי משלוחי פיצה לבתים, ובין לבין גם עשיתי את
התפקיד שלי בצבא. באחת השליחויות הופתעתי לראות את
חברו הטוב ביותר של אחי יוצא מכתובת ישנה ומוזנחת בדרום
תל אביב, עם קלסר ניירות ביד.

"היי, מה העניינים?" שאלתי אותו.

"עובד", ענה לי ואמר משהו מעורפל על פרויקט

שיכון.

לא הבנתי למה הוא מתכוון, אז פניתי לאחי שיסביר
לי, ובפעם הראשונה שמעתי על קיומם של משרדי חקירות
פרטיות. לא שלא היו כאלה קודם, אבל מעולם הם לא היו
בתודעה שלי. המקצוע הזה לא היה כל כך ידוע ונפוץ באותה
עת.

מאותו רגע רציתי גם.

חברה של אמא שלי קישרה אותי למשרד כזה. הגעתי לריאיון עבודה עם מדים ו... התקבלתי. התחלתי מהחקירה הכי בסיסית שיש: לאתר אנשים שחייבים כספים. העברתי את משמרות הפיצה לסופי השבוע, וכל ערב התרוצצתי עם טוסטוס מכתובת לכתובת כדי לתשאל שכנים ולאחר קצוות חוטים של מידע.

לאחר שהשתחררתי מהצבא כבר לא חשבתי יותר על תפקיד משטרתי. התמכרתי למה שמקצוע החקירות הפרטיות הציג לי, ומבחינתי זה הכיל את כל מה שאני רוצה. עד כמה שהתפקיד הזה קשה ותובעני, הוא מעניין, חכם, יצירתי וכל כך שונה ממקצועות אחרים. בכל יום אתה עושה משהו אחר. בכל פעם מקרה שונה. בכל רגע לומדים משהו חדש.

כשהבנתי שזה היעוד שלי פניתי למשרד המשפטים כדי להסדיר את רישיון החוקר, כפי שהחוק מחייב. בתמימות חשבתי שהתפקיד הצבאי שלי עונה על הקריטריונים בקלות. "זה לא ככה", הסבירו לי במחלקה המתאימה. צריך תפקיד כלשהו בעבר שרשום בו באופן מדויק המילה 'חוקר'."

לא האמנתי שזה קם או נופל על סמנטיקה. לא משנה מה עשיתי בפועל בצבא, אם אין אזכור של המילה 'חוקר' ברישום הרשמי של התפקיד הצבאי, זה לא מספיק. זה לא הגיוני, אבל זה מה שזה היה. איך זה שפעולת תחקיר בטחוני, שדי מקבילה לחקירת מצ"ח, לא מספיק טובה בשביל קבלת רישיון?

אני מכיר היטב מהבית את ה"לא מספיק טוב". תמיד חשבתי שלא הייתי מספיק טוב ביחס להישגים של אחי הגדול.

רק אחרי שאבי נפטר למדתי לראות את זה אחרת, בזכותו.
אולי זה מה שכפה עליי לרדת לשורש העניין.
כבר אראה להם מה זה לא מספיק טוב.
החלטתי להתעקש, ואני שמח שעשיתי את זה. מאבק
קטן מולם שינה את תנאי הסף לקבלת רישיון חוקר, וכך גם
אני זכיתי בו. המאבק הזה סלל את הדרך גם עבור אלו שביקשו
רישיון אחריי, וזה היה הרגע שבו הבנתי שאפשר לעשות גם
אחרת. שאפשר לשנות. שאפשר לפרוץ מחסומים שצצים בדרך.
אז החלטתי שככה אנהל בעתיד גם את החקירות
שלי.

בשלושים שנות פעילותי כחוקר גיליתי שרוב החקירות
הפרטיות עוסקות בבעיות של אנשים בתחומים אישיים
ועסקיים. אני אכן מטפל בעיקר בבעיות כאלה, אך זכיתי
להתמחות בנישה אחת קטנה ומיוחדת, שונה לגמרי מהעולם
הרגיל של החקירות הפרטיות: איתור של אנשים קרובים
וקצת אבודים .

אני באמת מאמין שכל אחד מאתנו שומר בזכרונו
דמות כלשהי מהעבר שלו. דמות שעדיין מסקרנת אותו. חברה
מהיסודי, חבר מהצבא, מאהב לשעבר, פגישה מקרית שיצרה
כימיה כלשהי. האפשרויות אינסופיות. לכל אחד מאתנו יש
דמות כזו או משהו כזה מהעבר.

אצל רוב האנשים זה משהו מזערי ולא מספיק חשוב
כדי להתעסק בו, אבל יש כאלו שזה משמעותי עבורם. לפעמים
זה געגוע של שנים, לפעמים זה מידע חדש שנחשף, כמו במקרה
שבו מישהו מגלה לפתע שהוא מאומץ, ואוטומטית מפתח
סקרנות לגבי הוריו הביולוגיים והנסיבות למסירתו לאימוץ.

משמעות המילה קלוז'ר היא סגירת מעגל. זה אומר שקיים בנו ובעברנו מטען רגשי שטרם הסתיים, וכל עוד לא סגרנו אותו ימשיך להשפיע, לחלחל ולעורר תהיות תוך כדי החיים השוטפים שלנו בזמן הווה. ראיתי הרבה אנשים בחיי שהיו צריכים קלוז'ר, ואודותיהם בחרתי לספר . וגם אצלי, משהו היה צריך קלוז'ר.

תיק שירלי

"שמורה" ? חזרתי על דבריה של שירלי. למה בדיוק את מתכוונת בזה שאת 'שמורה'?"

בפגישות היעוץ המרובות שאני עורך ללקוחות פוטנציאליים אני שומע לפעמים התנסחויות וביטויים מיוחדים, לפעמים על סף הטירוף. למדתי שלא להתרגש מזה. גם אם אני מכיר איכשהו את המילה, אני פשוט שואל מה המשמעות שאותו אחד מתכוון אליה.
"כאילו, כמו מקום שמור" ? לחצתי.

שירלי ניסתה מעט להתחמק מהשאלה הישירה. נראה שזה הביך אותה, דבר שדווקא עשוי להצביע על שפיות. לרגע קל ניסתה להסיט את תשומת לבי לדברים שהיא מבקשת ממני לעשות ולא למה שאני מנסה כרגע לדעת, אבל לא ויתרתי.

"משהו כזה", שירלי נכנעה לבסוף. זה אומר שאני כבר שייכת למישהו, שמורה עבורו. שאני מחכה למישהו מסוים והוא גם מחכה לי".

התאמצתי מאוד לשמור על ארשת פנים קפואה, שלא יבצבץ לו בטעות חיוך קטנטן. השכלתי עם השנים להיות איש לא ביקורתי ולא שיפוטי, אבל לא תמיד אני מצליח להבין בדיוק את האנשים.

"נראה לי שכדאי שאשמע קודם את כל הסיפור..."

יום קודם לכן התקשר אליי בחור בשם רפאל. הוא רצה לברר עד כמה אני מסוגל לאתר אדם ברחבי ישראל. זו שאלה טבעית ודי במקומה. הוא לא אמור לדעת שאיתור כתובת זו המשימה הכי בסיסית שחוקרים לומדים לעשות. רוב האיתורים קלים למדי, חלקם דורשים מאמץ מסוים, ולבסוף יש אחוז קטן של מקרים שנחשבים קשים ומורכבים ועד בלתי אפשריים. אני לא מתעסק עם המקרים הפשוטים. אחד מתנאי הסף שלי לקבלת תיק איתור אדם הוא שאחרים כבר נכשלו בכך קודם. בעיניי, כל איתור הוא בר ביצוע. זו רק פונקציה של זמן, השקעה וכסף.

רפאל אמר בתחילת השיחה שבת הזוג שלו, שירלי, מחפשת מישהו מסוים, אבל לא פירט באיזה הקשר. בשום שלב הוא לא הכין אותי למה שאני עתיד לשמוע, ובשיחה עם שירלי הבנתי למה.

אני משוכנע שלא היה לו נעים לשתף נושא כזה בטלפון. הוא לא רצה להישמע הזוי או מטופש, וכנראה העדיף שזוגתו תעשה את זה כבר במילותיה. די חכם מצידו. רפאל פנה אליי בעקבות טור קבוע שאני כותב במספר רב של מקומונים ברחבי הארץ ובעולם. אני עושה זאת כבר שנים רבות, ושם אני מעז לספר על המקרים השונים שנוחתים על שולחני.

"תגידי, הסיפורים באמת אמיתיים?"

אני כבר רגיל לשאלות כאלה. לא כל אדם מהישוב חווה את הדברים שאני כותב עליהם, ולכן גם סביר בעיני שיהיו כאלו שירימו גבה ויחשדו שזה לא באמת יכול לקרות במציאות. פעם חוסר האמונה הזה היה מציק לי, אבל היום

כבר לא. למעשה, הלוואי והייתי מספיק יצירתי ובעל דמיון כדי
להמציא את המקרים שאני מטפל בהם.
רפאל תיאם לנו פגישה משותפת עם שירלי .

"התחלתי את המסע הרוחני שלי לפני ארבעים שנה", החלה
שירלי.

הרבה פעמים אני תוהה מדוע חשוב לאנשים לספר לי
את הסיפור שלהם מתקופת בראשית. ברוב המקרים אין לזה
בכלל הצדקה הגיונית, אבל מסיבה כלשהי חשוב להם שאדע
את כל הפרטים ואת כל התמונה, עוד לפני שהם מציגים בכלל
את הבעיה.

פעם עוד הייתי מנסה לזרז אותם כדי להגיע לעיקר,
אבל זה לא באמת עזר. לקוחותיי לא יכולים באמת לשתף את
הסיפור האישי שלהם עם כל אחד. זה אישי מדי, וכל אחד מהם
ילחם כדי לספר בדרך שלו. כל מה שאני יכול לעשות הוא
להמתין בסבלנות.

"המסע כלל בעיקר חזיונות. דברים שאני יכולה
לראות אותם בראש. דברים מאד מוחשיים", המשיכה.

באותה תקופה היא הייתה אישה מושכת סביב גיל
השלושים, ששחפה אחריה מחזרים רבים ונהגה לדחות אותם.
היה לה מעין דיאלוג פנימי עם עצמה לגבי מערכות יחסים
וזוגיות, מה שהשפיע כנראה על נתינת הזדמנות אמיתית
לקשר. לא היה גבר אחד שענה לטעמה או שחשבה שהוא ראוי
מספיק עבורה. היא הייתה מאלו שהאמינו אז, וגם היום, שאי
שם מחכה לה נפש תאומה. כל מה שצריך לעשות זה למצוא
אותה, אך איש מהמחזרים שלה לא היה 'האחד' שלה. היא
פשוט נפנפה את כולם.

שירלי קפצה בסיפור שלה שלוש שנים קדימה, לרגע ספציפי שבו 'האחד' שלה נכנס לחייה. כשזה קרה היא פשוט ידעה שזה זה. היא הרגישה את זה בכל חושיה. היא ממש יכולה לראות את זה.

לדבריה, ה'אחד' הזה שלה צץ לה באחד מחזיונותיה, אירוע ויזואלי ועוצמתי במיוחד. היא כאילו קיבלה באותו רגע את כל הנתונים שהיא צריכה לדעת עליו וידעה שהוא המתאים לה. שהוא האחד. כל מה שנוותר היה שהוא גם יצוץ כעת בחייה הגשמיים.

עם השנים למדתי לא להתווכח עם תחושות של אנשים, ושיש דברים בעולם שנשגבים מבינתי. לכן קיבלתי את הדברים שלה כמו שהם. עד כמה שהסיפור שלה הזוי, היא לא באמת היתה אישה הזויה. להפך, היא היתה נורמטיבית למדי, עם משרה מכובדת ומוערכת, ולמיטב שיפוטי דיברה ממש לעניין. לפחות עד לנושא שלנו. מה שהוסיף על תחושת הנורמטיביות זה שהיא לא התבודדה, אלא המשיכה לצאת ולבלות עם גברים עד שהאחד יגיע.

ובתחילת שנות השמונים נענתה בחיוב לפגישה עיוורת.

"חיכיתי יותר מעשרים דקות בכניסה לקולנוע",
תיארה, והדייט שלי לא הופיע".

זה דבר שלא קרה לה מעולם. שהיא תקבע עם מישהו לפגישה ושאותו אחד לא יגיע? אבל לכל דבר יש פעם ראשונה, ומשום מה זה לא הרגיז אותה כלל.

היא העריכה שתגובותיה הרגועות נובעות ממצבה הרגשי המרומם, מאז שהחלה את התהליכים הרוחניים שלה. אחת מהן היתה לא לקחת דברים באופן אישי ולהבין שתמיד

יש נקודת מבט גבוהה ורחבה יותר, שהיא לא תמיד מודעת אליה.

שירלי פנתה ללכת משם ופתאום הרגישה טפיחה עדינה על השכם.

"ראיתי שגם את מחכה פה בדיוק כמוני", נשמע קול גברי מאחוריה. זה היה מוזר. היא לא זכרה שראתה מישהו מחכה שם. "האמת שהבריזו גם לי", אותו גבר המשיך. "בא לך שנבלה יחד?"

כמו בהילוך אטי, שירלי סובבה את גופה כלפי אותו קול והרימה את מבטה. הבחור האקראי הזה היה לא אחר מאשר הדמות שנגלתה אליה בחלומות ובחזיונות בשנים האחרונות.

היא לא חשבה פעמיים ונענתה לו.

תיק דוד

עופר היה המתמחה הראשון שלי. מה זה בדיוק מתמחה? המסלול הזה נוצר עבור אלו שלא היו בעברם חוקרים במשטרה או בצבא, ומבחינתי, כבעל משרד חקירות, זה אומר שאני מאמץ מישהו ללא ידע מוקדם במשך שלוש שנים. זה גם אחד הפרמטרים לקבלת רישיון חוקר מטעם משרד המשפטים.

כשאתה מאמץ מישהו, אתם עושים כמעט כל דבר יחד במשך תקופה ארוכה. זו הדרך לאפשר לו "להתגלח" על המקרים שאני מטפל בהם עבור לקוחותיי, כדי שיצבור ניסיון וידע. אלא שכחודשיים לפני קבלת הרישיון הנכסף, עופר קיבל הצעת עבודה מפתה באקוודור והודיע לי שהוא פורש.

באופן די טבעי לא היינו בקשר כל כך לאחר מכן, וזו היתה הפתעה נעימה לשמוע ממנו אחרי כל כך הרבה שנים. עופר סיפר בקצרה על הדרך שעשה מאז, ומתברר שעל אף עבודתו הקבועה שם הוא לא לגמרי ויתר על חיידיק הבילוש. "זה התחיל מאיזו בעיה אישית של חבר לעבודה",

החל לתאר. אותו מקרה עשה את שלו, ומאז, אחת לתקופה, מישהו היה פונה אליו דרך מכרים בבקשות עזרה למיניהן. לחלקם היה עוזר על בסיס טובה אישית, ומחלקם היה גובה

שכר טרחה, כהכנסה צדדית נחמדה, אפילו שהחשיב את זה בעיקר כתחביב.

עופר ממש אהב את מה שעשה ואת זה שהוא יכול לסייע לאחרים. יכולתי להבין בדיוק על מה הוא מדבר. אם עולם החקירות לא היה נכנס לעורקיי בדיוק כמו שעופר תיאר, כמין חיידק, בטוח הייתי עושה היום משהו אחר לגמרי. מי שבוחר לעסוק בחקירות, ברוב המקרים חייב להיות מכור לזה.

"הפעם אני זקוק לעזרתך", המשיך.

בשלב זה עופר החל לדבר בשם "לקוחותיו". שני צעירים, אחת ואחות, שמעבר לאזרחותם המקומית היו גם אזרחיים ישראלים. אמא שלהם, מיה, היתה ילידת קיטו, עיר הבירה של אקוודור, ולפני כשלושים שנה עלתה לישראל.

זמן קצר לאחר מכן הכירה את דוד. גבר נאה וטוב לב, שהקים איתה בית ומשפחה במרכז הגליל. שלושה ילדים הביאו לעולם, עד שלפני עשרים שנה קרה מקרה טראגי ששינה הכול.

דוד לא אהב להישאר יותר מדי בבית. להימצא בין ארבע קירות לאורך זמן לא עשה לו טוב, ולכן הקפיד לצאת לטבע כמה שיותר. באחת השבתות לקח אתו את יצחק, בנו הבכור, והם הרחיקו עם המסע שלהם לעבר נהר הירדן.

שם, אחרי פיקניק קצר, דוד קשר 'חבל טרזן' לאחד הענפים העבותים, שבעזרתו אפשר היה לקפוץ מגדת הנהר הישר לתוך המים. דוד מאוד אהב לאלתר דברים וגם לחזור ולהתנהג כמו ילד. זה היה משהו שהוא שמח להשריש אל ילדיו. את אנרגיית החיים, רוח השטות.

ברגע מסוים, כשדוד לא שם לב, יצחק החליק מהחבל ונחבט בראשו מאחד הסלעים. משם הוא נסחף בנהר עם הזרם. עד שדוד הבחין בזה כבר היה מאוחר מדי. יצחק נסחף במשך דקות ארוכות מדי, וגם אילו היה מגיע קודם, לא בטוח שזה היה עוזר.

יצחק נפח את נשמתו במי הנהר.

אי אפשר בכלל לדמיין ולתאר מה עובר על בן אדם ברגעים כאלה, ועוד יותר קשה לדמיין עם מה הוא צריך להתמודד מעתה ואילך. תחושות קשות ורגשות אשם. דוד לא חזר להיות אותו אדם כבעבר. הוא לא התאושש, וכדי להתמודד עם רגשותיו החל לשתות. כך הוא לא באמת היה צריך להרגיש משהו. השכרות הביאה לבטלה, ומסיבות מובנות פוטר ממקום עבודתו.

"כשתתאושש נשמח להעסיק אותך שוב", אמרו לו.

דוד לא היה קרוב אפילו להתאוששות. הוא רק התדרדר. מהר מאוד גילה את עולם הסמים, מה שהצריך כסף לקנות אותם. אחרי שהשתמש בכל מה שהיה לו החל להמר על כסף ולצבור חובות. כל מי שניסה, ולא משנה כמה פעמים ניסה, לא הצליח באמת להגיע אל דוד ולשכנע אותו להתנהג אחרת. האיש היה גמור. אפתי לגמרי למה שעתיד לקרות לו או למשפחתו.

לבסוף ביקשה מיה גט.

דוד לא ניסה אפילו לשקם את הקשר. הוא ויתר מראש על כל מה שאשתו רצתה לקחת איתה. מספר חודשים אחר כך הבינה מיה את הקושי לחיות לבדה עם שני ילדים בישראל ללא תמיכה משפחתית, אז ארזה את עצמה ואת ילדיה וטסה לעיר הולדתה. הילדים היו קטנים מדי כדי להבין משהו, ולה היה נח שאין להם כל קשר עם אבא שלהם.

שנים רבות חלפו מאז. דוד נותר בארץ, היא הייתה עם הילדים אי שם באקוודור, ואף צד לא התעניין בצד האחר. יש קשרים שצריכים ללמוד להשאיר מאחור, כואב הדבר ככל שיהיה.

עד שמיה חלתה.

יש הסבורים שחלק נכבד מהמחלות מגיעות מרגשות אשם שמתפתחים באנשים בעקבות אירועים שונים. האסון והאשם היו של דוד, אבל היא היתה קורבן בדיוק לאותן נסיבות. אולי מקור המחלה היה אותו פצע שלא יגליד לעולם. בשלב כלשהו הודיעו למיה שהיא זקוקה לניתוח קריטי, אבל היא תצטרך להמתין ברשימה די ארוכה. היא אמנם השתכרה בכבוד, אבל כסף לניתוח פרטי לא היה לה. ילדיה רק החלו את דרכם המקצועית, וגם ידם לא הייתה משגת.

באחד הלילות חשה מיה ברע וחשבה לרגע שהגיעה זמנה ללכת. היא הזעיקה את ילדיה אל מיטתה כדי לספר להם את הסיפור המלא. על החיים בישראל, על אחיהם הבכור שנהרג ועל ההתדרדרות לסמים של דוד, אביהם.

היא חשבה שנכון יהיה לסגור את המעגל הזה ונתנה להם אחת ולתמיד את הגרסה השלמה. ילדיה כבר היו מספיק בוגרים כדי לקבל את החיים כמו שהם, אלא שהם חשבו אחרת. זה לא סגר עבורם מעגל, אלא פתח אותו. הם השתוקקו לדעת עוד על דוד, לשמוע עליו יותר והכי חשוב לגלות מה עלה בגורלו.

מיה, שהתאוששה מעט, הציעה להם ליצור קשר עם אחד מקרובי המשפחה של דוד.

הילדים עשו זאת. אלא שבמקום לקבל את פנייתם בברכה, הוא גידף וקילל. לא היה לו משהו נגדם, אלא נגד אביהם. התברר שדוד לווה גם ממנו כספים רבים ונעלם לו. "אף אחד מהקרובים לא יודע איפה הוא באמת, אבל הוא בטוח לא בצפון", ענה.

הילדים ניסו את מזלם בשגרירות ישראל באקוודור. למקום הזה, חשבו, בטח יש איזושהי סמכות לברר משהו. ובאמת, בשגרירות ניסו לסייע, אבל זה הסתכם במספר המלצות, ללא תשובה אמיתית. מפה לאוזן מצאו את דרכם את עופר ופרשו בפניו את הסיפור הזה.

עופר החל לעשות עבורם בירורים שונים. הוא זכר שאיתור אדם בישראל היא משימה די נפוצה, ולכן לא ציפה לקשיים. ועדיין, הוא לא הצליח לגלות דבר. הוא הפעיל את מרב הקשרים בארץ, וכלום. כאילו בלעה אותו האדמה. לא היה ולא נשמע.

"זה מה שקורה שלא משלימים את ההתמחות", התגריתי בו.

נכון שאיתור מישוהו היא משימה נפוצה, ואפילו די קלה ברוב המקרים. אולם מדי פעם צץ מקרה שמלמד אותך אחרת. שלא מספק לך שום קצה חוט שאפשר לעבוד אתו. "אולי פשוט תשלח לי דו"ח של מה שעשית עד כה? אתה יודע, לזכר הימים..." הצעתי, אבל בעיקר השתעשעתי אתו. התגעגעתי באמת.

עופר תיאר לי מה הספיק לעשות והבנתי למה התכוון כשאמר "כלום". אותו דוד לא היה סתם מישוהו שלא מוצאים אותו. הוא היה מישוהו שאין לו דבר. לא כרטיסי אשראי, לא חשבונות בנק, לא תיעוד כשכיר או כעצמאי, לא קצבה, לא חשבון חשמל או מים, לא טלפון סלולרי. כלום. אפס.

"בדקת בכלל שהוא בארץ?" ניסיתי להציע רעיונות
נוספים, "מאושפז? בכלא?"
"בסיסי", ענה בשעמום, "אתה מעליב אותי."
"רק מוודא שלא העלית חלודה".
"אני מגיע לארץ בעוד שלושה שבועות לביקור",
הודיע. "אתה מבטיח לחשוב על משהו עד אז?"
"ברור. מבטיח", עניתי מתוך תגובה אוטומטית
בשעה שהמוח כבר מריץ תרחישים אפשריים של המצב המוזר
הזה.

תיק שירלי | שיחה הגורלית

על אף ששירלי הייתה בשלהי שנות השלושים לחייה, עדיין התגוררה עם אמה. זה היה מתבקש משום שהיא עדיין היתה רווקה, פרנסתה לא היתה יציבה, ומצבה הרפואי הירוד של אמה דרש את נוכחותה.

באותה תקופה היה רק טלפון קווי בבית. אמה הייתה זו שעונה לרוב השיחות הנכנסות, ובמידת הצורך קראה לשירלי לטלפון. באופן טבעי היא הכירה כל מי שהתקשר, ואם לא, לא חששה לתחקר ולשאול.

אחרי אותה פגישה אקראית ליד בית הקולנוע, הבחור לקח משירלי את מספר הטלפון, וכשהוא התקשר נתקל באמה ואף שוחח איתה לא מעט. ממספר שיחות שניהלו התברר שהוא איש עסוק למדי, שמעביר את זמנו בארץ ובחו"ל לצורך עסקיו. הם ניסו לתאם פגישה נוספת, אך לוחות הזמנים לא הסתדרו ואחרי מספר פעמים הפסיק להתקשר.

אין לי מושג מה שירלי סיפרה לאמא שלה על אותה פגישה, אבל לי לא פירטה יתר על המידה. הייתי משוכנע שאחרי הקדמה כל כך מפוצצת היא תתאר את הערב ההוא כחוויה חד פעמית, מהנה וקסומה. היא אמרה שזו הייתה פגישה מוצלחת, ללא תיאורים מיוחדים ויוצאים דופן.

העובדה שהוא לא התקשר יותר לא שינתה את דעתה ולא השפיעה על תחושתה. היא עדיין טענה שהם נועדו זה לזו, ובוודאי יש סיבה טובה שהוא לא יוצר איתה קשר.

אין לי מושג למה, אבל משהו התהפך לי בבטן. היה פער גדול מדי בין התיאורים שלה בתחילת הסיפור ובין הפרטים על הפגישה עצמה. אני שונא להרגיש כך עם לקוחותי.

ברוב המקרים אני מאמין להם בלב שלם, וכאן זה הרגיש לי אחרת.

משהו בתוכי לא נתן לי לקבל בהכנעה את גרסתה. אולי הוא בכלל פגע בה מיניית באותו ערב, והיום יש לה אומץ להתמודד עם זה ולסגור אתו חשבון? אולי היא 'סתם' נכנסה להיריון ממנו, ועד כה לא אמרה דבר על הילד המשותף שלהם, ועכשיו היא רוצה שהוא ידע מזה? הרהרתי אם זה יהיה אתי מצדי לבדוק אחרי הפגישה אם יש ילד או ילדה.

ונניח לרגע שהיא דוברת אמת. מדוע שאותו אחד יתקשר כמה פעמים, אם בסופו של דבר הוא התייאש בלי לפגוש אותה שוב? האם הוא באמת היה כל כך עסוק? או שהיא הערימה קשיים בשיחות שלה אתו? ואולי אמא שלה אמרה לו משהו באחת ההזדמנויות?

המחשבות הלא טהורות האלה רצו בראש, ועצרתיו אותן בכוח. זה לא התפקיד שלי לחשוב. אני כאן כדי לעשות עבודה.

רק כאשר חלפו שנתיים החלו לעלות לשירלי ספקות. משהו בתוכה הבין שפשוט לא סביר לשבת ולחכות, ולכן החלה לצאת שוב לדייטים רומנטיים. אלא שזה לא היה ממש זה. היא השוותה כל אחד שיצאה אתו לבחיר לבה, והם לא עמדו באותו קנה מידה.

בשלב כלשהו, על מנת להיות הוגנת עם מחזריה, סיפרה להם את מה שתיארה גם בפניי. רובם נבהלו ונטשו באותו רגע, ואלו שניסו להילחם על לבה ויתרו. שירלי בעצם לא הבטיחה להם שום עתיד. היא הייתה מוכנה לנסות, אבל למען הגילוי הנאות, רצתה שידעו מראש שהיא שמורה למישהו אחר.

מאז חלפו שנים רבות. רבות מאוד.

אחד הבחורים שלא נסוג ולא ויתר היה רפאל, בן זוגה הנוכחי, שהחל לצאת איתה לפני כשנה. שכנע אותה לשתות כוס קפה, וכששמע לראשונה את מה שהיא מגדירה 'מערכת יחסים מיסטית', הציע לה להעביר את הזמן אתו עד שאותו אחד יופיע, בלי הגדרות ובלי כל ציפיות מוגדרות. בהתחלה חשב שהיא ממציאה סיפור כדי לנער אותו מעליה, אבל כאשר הסכימה לצאת אתו בכל זאת השתכנע.

רפאל לא האמין לרגע שבו הוא באמת יופיע. הרי חלפו שלושים ומשהו שנים מאז אותה פגישה. זה היה הזוי בעיניו, אבל בכל דבר אחר היא היתה רגילה ונורמטיבית, והאמת, היא כבשה אותו. היה בה משהו מושך ומכיל, והוא לא הסכים לוותר עליה על אף "הסכנה" התמידית שתרחף על הזוגיות שלהם. אם זה אומר להעביר איתה זמן איכות, זה בדיוק מה שהוא התכוון לעשות. לא היתה לו כל בעיה עם זה. "כל דבר בעתו", אמר לעצמו וכעת אמר גם לי.

אחרי זמן מה של זוגיות מהנה הבין רפאל טוב יותר את רמת הכמיהה הלא מוסברת שיש לשירלי לאותו בחור. לא היה לו הסבר למה זה ככה, והוא גם לא ראה או שמע דבר כזה מימיו. הוא למד לא לחפש הסברים ופשוט לקבל את זה כמו שזה.

"אז למה, אם ככה, את לא פונה אליו?" שאל את השאלה המתבקשת הרבה לפניי.

"כי הוא זה שצריך להתקשר אליי", שירלי ענתה לו. מתברר שזו לא הייתה תשובה שנאמרה מטעמי "פולניות", אלא פשוט המסר המפורש שקיבלה במהלך חלומותיה. הוא, מתברר, אמור לפנות אליה – ולא היא אליו.

רפאל לא הבין את ההיגיון בכך וניסה לשכנע אותה, אבל היא הייתה איתנה בדעתה. לימים, שאלתי אותו מדוע התאמץ כל כך, הרי אם אותו בחור יחזור לחייה, זה יסיים את הקשר הזוגי ביניהם.

רפאל חשב אחרת. הוא האמין שבאותו רגע תתפורר ההילה רבת השנים לחתיכות קטנות, ושירלי תהיה סוף כל סוף חופשיה רגשית. כל עוד יש את הסיפור הלא גמור הזה ברקע היא לא תהיה שלו לעולם. ונניח וזה יעבוד בינה ובין האיש מהחלומות, אז כנראה שזה מה שחוקי הקארמה רצו. לפחות ככה ידע היכן הוא עומד באמת.

נוסף על כך היה לו באמת חבל בשבילה. רפאל היה כבר בפרק ב של חייו, גרוש עם ילדים, אבל שירלי פספסה את הרכבת. בין אם תשתחרר רגשית או לא, ובין אם תמצא אותו או לא, בגילה המופלג כבר לא היה לה סיכוי להיות אמא. היא שילמה מחיר כבד בצפייה הזו לאותו אחד.

ובלי שום קשר, רפאל באמת היה סקרן.

"רגע, רגע", היתה לו הצעה עבודה. "ואם אני, למשל, אפנה אליו ואבקש ממנו ליצור אתך קשר ? זה יחשב בעיניך כתקין?"

שירלי חשבה שזה יכול להיות רעיון לא רע בכלל. אני בינתיים החזקתי מעמד יפה עם פרצוף הפוקר ולא הסגרתי את מחשבותיי, אולם הרגשתי כבר מספיק נינוח כדי להעלות חיוך גדול של פניי.

"למה אתה מחייד?" שאל אותי רפאל.

"ולחשוב שאתה זה ששאל אותי אם הסיפורים שלי אמיתיים", עניתי וכבר ממש צחקתי.

המשכתי לשמוע בשקיקה כל פרט ופרט ששירלי ידעה על האחד שלה. בכל פעם מחדש וידאתי שכל נתון כזה מבוסס

על שיחות שהם ניהלו במציאות, ולא על סמך מסר או חזיון
כזה או אחר.

"אם ככה, למה אתה לא פונה אליו כמו שהצעת?"

שאלתי. "מתקשה לאתר את הטלפון של האיש?"

זה היה התור שלהם לצחוק.

"זה קצת יותר מורכב מזה", השיב רפאל. "שירלי

יודעת רק את השם הפרטי שלו".

תיק אמיל

לא ידעתי להחליט מה יהיה טוב יותר עבור אחד כמו אמיל. מצד אחד זה נפלא שמישהו רוצה להגשים דבר שחשוב לו. מן הצד האחר זה עשוי לעשות נזק לאשתו ולצאצאיו. זו היתה דילמה עצומה, והיא בכלל לא היתה שלי. איש גם לא ביקש את דעתי בכלל.

הקשר עם אמיל החל במייל תמהוני מאיש זקן בן שמונים. זה לא מדויק, כי אמיל לא הבין בכלל מה זה מיילים, ולכן נעזר בבחור צעיר שעבד במועדון הגולף שבו היה חבר. התקשורת עם שניהם לא היתה פשוטה בכלל. הם לא דיברו עברית, וגם האנגלית שלהם לא היתה ממש ברורה. אמיל והבחור התגוררו בעיר קטנה בפולין, עיר שמעולם לא שמעתי את שמה.

ואמיל רצה לאתר מישהי בישראל.

השאלה הראשונה ששאלתי היא איך ישיש פולני מוצא את דרכו עד למשרדי הקטן. אפילו אתר אינטרנט מסודר בשפה האנגלית לא היה לי באותה תקופה. התשובה על כך התחבאה בתוכן המייל. התברר שהיתה לו תמונה ישנה של האישה שחיפש, וכחלק מהמאמצים שלו להגיע אליה פרסם אותה בעיתון ארצי בישראל.

זמן קצר אחרי הפרסום, מישהי אכן פנתה אליו". יש לי מישהו בשבילך שימצא לך אותה".

אותה אחת לא הכירה את אמיל וגם לא את המצולמת, אבל היא כן הכירה את הטור הקבוע שלי באחד מהעיתונים. היא כל כך התרגשה מתוכן המודעה של אמיל, אז ממקום של כוונה טובה וטהורה עשתה בינינו את החיבור.

"הכול החל לפני יותר משישים שנה", הוא כתב לי.

עצרתי כדי לחייך קמעה. זה לא מזלזול על הנוסח הכתוב, אלא יותר כתגובה לא רצונית. יש איזה מכנה משותף שחוזר על עצמו במקרים כאלה: המחפש תמיד יתחיל את הסיפור שלו בדיוק בנוסח הזה, וטווח הזמן תמיד יהיה אי שם רחוק בהיסטוריה. בעגת החוקרים זה נקרא תיקים ארכאולוגיים.

לאמיל הצעיר הייתה חברה בתיכון, אי שם בעיר אחרת בפולין, מעט לאחר מלחמת העולם השנייה. בטי. וכשסיימה את לימודיה היה ברור לה מה היא רוצה ועם מי היא שואפת להתמסד ולהתחתן. אמיל חשב אחרת. הוא אהב אותה מאוד, אבל הרגיש שהוא צעיר מדי כדי שהחיים יסגרו עליו עם משפחה וילדים. היו לו שאיפות אחרות.

הוא העדיף קודם לבסס את עתידו המקצועי, רצה לגלות את העולם, רצה גם חוויות אחרות. מבחינתו, הכמיהה למשפחה תוכננה לשלב מאוחר יותר של חייו. מתברר שעולם כמנהגו נוהג, ומה שאנשים חושבים היום זהה למה שחשבו פעם, אפילו שאז היה מקובל יותר להתחתן בגיל צעיר.

דרכם של השניים נפרדה, מן הסתם. אמיל עבר לעיר אחרת כדי ללמוד באוניברסיטה ולא הביט לאחור. הוא העיד על עצמו כטיפוס עם כושר החלטה מהיר, ומהרגע שהחליט

משהו, לא הרחרר בזה יותר. בשלב כלשהו הגיעו לאוזניו שמועות שבטי והוריה עזבו את פולין בדרך לישראל. מספר חודשים מאוחר יותר הכיר אמיל את אשתו הנוכחית, ומהר מאוד הקים איתה משפחה מרובת דורות. "למה פנית אליי עכשיו? למה אחרי כל כך הרבה זמן?" כתבתי לו.

בשלב הזה גיליתי, שלא רק שאני צריך להתמודד עם רמת אנגלית נמוכה, אלא גם עם השתוות ממושכת בתקשורת. לקח לעוזרו של אמיל כעשרה ימים להשיב לי למייל. הוא פתח בהתנצלות שזה לוקח זמן מהרגע שהוא מקבל את המייל, פוגש את אמיל במועדון, מגבש תשובה וכותב לי בחזרה. רשמתי לעצמי הערה לרכז מספר שאלות יחד, כי בקצב הזה של התקשורת לא יישאר לי עם מי לעבוד. "אני לא מתקשר אליו הביתה. אמיל לא רוצה שאף אחד ידע מזה", העוזר הסביר.

הסיבה האמיתית שאמיל התחתן מוקדם היתה שאשתו נכנסה להיריון. אחרי לידת בנם הבכור נאלץ לעבור לגור קרוב להוריה של אשתו, מרוחק ממשפחתו. הוא עשה את הצעדים הללו מתוך אחריות ומסירות ומצא עצמו מקים משפחה שהלכה והתפתחה, בשעה שהוא הלך ודעך.

הוא לא היה שלם מעולם עם המצב שנוצר, אבל למד לדכא את מה שהרגיש ולקבל את זה כמו שזה. המלחמה, שהשתוללה שנים קודם, הכניסה פרופורציות לחיים ונתנה לקיום משמעות גבוהה יותר מאשר הצרכים הקטנים שלו.

שישים שנה מאוחר יותר הבין את הטעות הקריטית שעשה. את עוצמת ההדחקה ואת גודל הוויתור על האהבה היחידה והאמיתית שהיתה לו, כשנטש את האקסית המיתולוגית שלו. באופן אירוני ויתר עליה לטובת חיי נוחות

וריוגושים – אך בכל זאת נכנס לקשר חדש ומחייב. אמיל לא ראה מעולם את העולם שרצה לראות באמת. הוא לא סיים את לימודיו המקצועיים, ולא זכה לחוויות שחשב שיכול היה להשיג.

"כל החיים שלי הם פספוס אחד גדול", כתב ויכולתי לחוש את דמעותיו החנוקות בכל אות ואות.

מסיבה כלשהי היה לי קשה להזדהות אתו. אפשר לראות את זה כמרגש, אבל זה הרגיש לי מוזר, אולי אפילו קצת פתטי. ללא ספק הזוי. היה אפילו שלב מסוים שבו חשבתי שאני קורבן של מתיחה. מלבד מיילים, לא באמת יכולתי לדבר עם מישהו בצד השני.

אמיל לא רצה שתם למצוא את בטי. היתה לו שאיפה גדולה יותר. הוא החליט שעל אף שפספס את חייו, הוא לא מוכן לבזבז את מותו. הוא רצה למות בישראל ולסיים את חייו כיהודי. והכי חשוב, לצד האישה שהוא אוהב.

היה לו ברור לגמרי שהיא התחתנה מאז והתקדמה הלאה, ובוודאי יש לה משפחה משלה. אולי היא אפילו שכחה מקיומו. הוא גם הביא בחשבון שייתכן שהיא כבר לא נמצאת בכלל בין החיים. הכול היה ידוע ומובן מראש. הוא היה מוכן לכל סיטואציה.

הוא הבין שזה לא נשמע טוב. הוא ידע שאחרים יאמרו שהוא לא שפוי. זו בדיוק הסיבה שעשה מה שעשה בסתר, בלי לאפשר לאחרים להביע בפניו את דעתם. ייתכן שיבוא יום, כך אמר, שבו יעזוב את ארצו ואת מולדתו ויעלה לישראל.

תיק דוד | אירידה לשטח

התלבטתי אם לעשות מחדש את מה שעופר כבר ניסה לעשות בכוחות עצמו, כי לפעמים משהו עשוי להתפספס בבדיקות הללו. אלא שאחרי שלוש שנים של עבודה צמודה אתו למדתי להכיר את השיטתיות שלו, את האכפתיות ואת הצורה שהוא מעמיק בדברים. זה עזר לי להחליט לא לחפש אחר משהו שהוא כבר בדק קודם.

לא ראיתי באמת טעם לזה. ידעתי מה השלב הבא של החקירה, אבל מאחר שהוא עמד בכל מקרה להגיע לארץ החלטתי לחכות לו. בכל זאת זה היה המקרה שלו. לא שלי. "נו... אז מה עושים?" שאל עופר מיד אחרי שנחת בישראל.

"משהו שלא עשית כבר הרבה זמן", ענית. יש המון דרכים לאתר אנשים, אבל הרוב סובב סביב שלושה נושאים עיקריים. הראשון, דרך קרובים ובני משפחה – וברור היה לנו שמשם לא תצמח הגאולה. השני, באמצעות עניינים כספיים, כגון חשבונות שיש לכל אדם, ובמקרה הזה כבר בדקנו את העניין לעומק. והשלישי, דרך קשרים בקהילה. הדוד שמחה סיפר שדוד כבר אינו מתגורר בצפון. בחלק מהבדיקות שעשה עופר, מצא שלוש כתובות במרכז הארץ, אבל כבר ידע שדוד אינו מתגורר באף אחת מהכתובות הללו.

"חקירת שטח", המשכתי את מה שהתחלתי לומר קודם. "חिकיתי לך במיוחד בשביל זה".

כשהתחלתי לעבוד כחוקר כמעט לא היו מחשבים, וגם אלה שהיו לא היו ממש שימושיים לעבודה שלי. לא היו מאגרי מידע, לא היה אינטרנט, לא היו שיחות טלפון זולות

ללא הגבלה. הכול היה שונה. היה רק דבר אחד, שאותו למדתי לעשות ממש טוב: לנסוע מכתובת לכתובת ולתשאל אנשים. עד שהטכנולוגיה הגיעה, חרשתי את הארץ לאורכה ולרוחבה. פעם זה היה בשביל למצוא אדם, פעם כדי לבדוק את השטח לקראת מעקב, ופעם זה היה כדי להקליט מישהו אומר גרסה מסוימת. זו הייתה עבודה קשה, אבל היה שכר בצידה. היום, במבט לאחור, זה לא רק הביא פענוח של מקרים, אלא גם יכולת שקשה להסביר או ללמד: פיתוח חושים של עבודת שטח. כלומר, לדעת לבחור עם מי יהיה נכון לדבר ומתי. לדעת לאלתר, להמציא דברים ולצאת ממצבים לא נעימים. זו היכולת לשנות את סיפור הכיסוי שלך בשבריר שניה, בהתאם לרושם ראשוני של האדם שפותח מולך את דלת הדירה שלו.

שם, בשטח עצמו, אתה הופך למישהו אחר.

היו לנו בסך הכול שלוש כתובות לבקר בהן. כבר ידעתי מראש שדוד לא מתגורר שם, אבל רציתי לשמוע מה השכנים והסביבה זוכרים עליו. קשרי קהילה, בקיצור. בשתיים מהכתובות זכרו את דוד היטב. עופר היטיב למקד את שאלותיו, אולם כל דבר שסופר לנו אודותיו כבר ידענו קודם. נסענו אל הכתובת האחרונה: דירה 11 בבית מספר 8 באחד הרחובות הצדדים של פתח תקווה. שם קרה בדיוק ההפך. השכנים לא זכרו אותו כלל. ניסינו למסור תיאור כללי שלו יחד עם פרטים שעלו גם בכתובות הקודמות, כגון העובדה שהוא אמור להיות אלכוהוליסט, מהמר, לעתים מסומם, חי לבדו... אבל כלום. אף שכן לא זכר דייר כזה.

זה היה די מוזר. הכתובת הזו לא אמורה להיות עתיקה כל כך עבור דוד, ובלי קשר הוא היה דמות מאוד זכירה. כך היה בכתובות שלפני כן, זכרו אותו מיד. "אתה עוד זוכר מה עושים בסיטואציה כזו?" פניתי לעופר וזכיתי למבט בחזרה ולא לתשובה.

אם יש משהו שתמיד יהיה אפשר לסמוך עליו לדורי דורות הוא על הגורם האנושי, או ליתר דיוק טעויות אנוש. במהלך חקירה, כשפעולה כלשהי אינה מניבה תוצאות, אני תמיד מחפש איפה מישהו עשה טעות.

מאחר שהייתה לנו כתובת עם המספר, 8/11 הסקנו באופן טבעי שמדובר בבית מספר 8 על דירה 11. ככה גם נכון לקרוא את זה. עם זאת ראיתי בחיי מספיק אנשים שלא ידעו איך להתייחס לקו הנטוי ולסדר המספרים. בקלות יכולתי לראות איך מישהו רשם את זה הפוך מלכתחילה כי הוא אינו מכיר את הסדר.

הלכנו משם אל בית מספר 11 ושכנים זכרו אותנו מיד. הוא אכן התגורר בעבר בדירה מספר 8. אמרתי שאפשר לסמוך על הגורם האנושי, או לא?

תשע שנים שלא ראו אותנו שם, מאז הרגע שעזב. המשכנו לתשאל את יתר הדירות עד לקומת הגג, שם עוזרת פיליפינית פתחה את הדלת ולא מצאנו טעם לתחקר אותה. בכל מקרה עופר ואני תכננו לחזור שוב בערב אל הכתובות שלנו ולהשלים שיחות עם שכנים שלא היו בבית בביקור הראשון שלנו.

הפיליפינית, בכל זאת מיוזמתה, מסרה לנו את הנייד של בעל הדירה שלה.

"מוזר שאתה שואל עליו", בעל דירת הגג ענה לעופר, "בדיוק פגשתי אותו לפני חודש".

עופר תפס בכתפי כדי למשוך את תשומת לבי. הוא
העביר את השיחה לרמקול כדי שאשמע גם.
"וואו. אתה בקשר אתו?" המשיך עופר.
"אה... לא בדיוק".

אחד החסרונות בשיחת טלפון הוא שהאדם שאתה
פונה אליו לא יודע עליך דבר, ואחרי התגובה הראשונית המוח
חושב פעמיים אם להמשיך את השיחה. כשפוגשים מישהו פנים
מול פנים, זה לא שהוא יודע עליך יותר – אבל הוא יכול
להתרשם ממך. חושים נוספים יכולים לעבוד ולהחליט אם
אתה נראה אמין, שפוי, נורמטיבי או ההפך מזה. פגישה
פרונטלית מאיימת פחות משיחת טלפון ממשיחה לא מוכר.
"למה אתם שואלים עליו"? יכולתי לשמוע את החשש
שלו פתאום.

הבחור היה צריך, ובצדק, סיבה אמיתית והגיונית
כדי להמשיך לשתף אותנו במה שהוא יודע. אלא שלא הייתי
צריך להמציא סיפור כיסוי. הרי הלקוחות של עופר היו ילדיו
של דוד, וקירוב לבבות הוא מצווה גדולה מספיק.
אם חשבתי שאותו דייר בקשר אתו ומנסה להגן עליו
מפני נושים או דברים כאלה, התברר שהוא בסך הכול היה נבוך
עבורו.

"לפני כחודש, אני נוסע עם הרכב בכביש גני
התערוכה", תיאר באזנינו, "ולפני הפניה למרכז תל אביב ניגש
אליי קבצן אל החלון וביקש נדבה".

עופר ואני כבר ראינו לאן זה מתקדם. במשפט אחד
הוא נתן הסבר הגיוני לכל הנתונים שידענו עד כה על דוד, או
ליתר דיוק, שלא ידענו. זו היתה הסיבה שלא מצאנו שום מידע
עליו.

"ישר זיהיתי שזה דוד. מתוך אינסטינקט פניתי אליו
בשמו והוא זיהה שזה אני".

"איך אתה יודע שהוא זיהה אותך?" שאלתי.

"כי הוא מיד משך את היד בחזרה והתרחק".

זה היה משונה.

רובנו מכירים את מנעד הרגשות הקלאסי, שמתחיל
בשמחה, ממשיך להתרוממות רוח, שלוה, ויורד עד לכעס או
ליגון כבד. אלא שיש מקומות נמוכים הרבה יותר מזה. מישהו
שהגיע למצב של פושט יד, בטוח צנח למקום כלשהו של
אפתייה.

לאדם כזה לא אכפת דבר חוץ מלהעביר את היום
הבא שלו, ולכן התגובה שלו היתה מוזרה. למה דוד נמנע לקחת
כסף מאותו דייר? זה כאילו היה שהמצב הרגשי של דוד אינו
תואם את הפעולה שהוא עושה.

השכן המשיך להתנצל. "והנה עובר מעט זמן, ואתם

פתאום באים ושואלים שאלות. אתם מבינים אותי, לא?

תיק שירלי | מלאך נעלם

במהלך הפגישה שלנו, נתנה שירלי סממנים ברורים של עניין להתחיל לעבוד על המקרה. עם זאת היא לא אישרה את עבודתי מיד ונתנה לי אור ירוק רק למחרת.

"זה בסדר", דיווחה בהתרגשות לא מוסברת, "בדקתי ואתה הבן אדם שאמור למצוא לי אותו".

הבנתי מזה שהיממה הזו נועדה לכך שכוחות יקומיים גדולים יותר יאשרו את התפקיד שלי. האמת? כבוד. ובכל זאת הייתי מוטרד. לא היה לי שמץ של מושג באותו רגע איך אני אמור למצוא את הבחור לפי השם הפרטי בלבד. יש איזה מינימום של אינפורמציה שדרושה כדי לצאת לדרך.

עם זאת היא נתנה לי המון פרטים אחרים שקשורים אליו. כל אחד מהם יכול להיות קצה חוט, ואני פשוט צריך ללכת בעקבותיו. כבר היו לי תעלומות שלא נפלו מזו, ובכל זאת פתרתי אותן.

הטריד אותי גם מה יקרה כשאמצא את הנעלם. לשירלי היתה ודאות מאוד גדולה לגבי הבחור ולגבי עוצמת הקשר ביניהם, עד כדי כך שהיא פשוט התעלמה מהעובדה שהייתה ביניהם פגישה אחת בודדת, מספר קטן של שיחות טלפון, ומאז עברו עשרות שנים.

"אני חושש שבבילך", אמרתי לה בעדינות ובחנתי את

תגובתה, "אין להרבה מקרים כאלה סוף טוב".

"אל פחד", ענתה, "זה יהיה".

שירלי היתה נינוחה ורגועה. היה מדהים לראות אותה מהצד, מתנהלת כמו אחת שכבר קיבלה את מבוקשה. אפילו שטרם יצאתי לדרכי.

לך תדע, אולי באמת יש איזו תכנית על לכל הדבר

הזה.

כשהייתי לבדי עברתי שוב על הפרטים שהיא מסרה לי. שם האובייקט היה אוריאל. היא אמרה לי את המוצא שלו ואת הגיל שלו ואת שכונת המגורים שהוא נולד או גדל בה. היא זכרה שלאוריאל היה אח אחד גדול ממנו. כבר אז לא היה אביו בין החיים, אלא רק אמו.

אוריאל ? זה הרי שמו של אחד מארבעת המלאכים. לפתע קלטתי שגם לבן זוגה הנוכחי, רפאל, יש שם של מלאך. נחמד. עוד רמז לאווירת השכינה שריחפה מעל הסיפור הזה. לקחתי את כל הנתונים והתחלתי לחפש אחר מידע. בחקירות כאלה תמיד מתחילים בשליפת נתונים ואז ממשיכים בהצלבות של מידע. תמיד הדבר מוביל לתוצאות כלשהן, אלא שלמקרה הזה היה אופי מיוחד משל עצמו. לא עלתה אפילו אפשרות אחת.

כשמצאתי בחור בשם אוריאל שתאם לגיל, לא היה לו כל קשר לשכונת המגורים ששירלי ידעה עליה. וכשמצאתי אוריאל אחר שאכן גדל בשכונה, שני הוריו עדיין היו בחיים והיה לו יותר מאח אחד.

לא היה אף אזרח ישראלי שהתאים לנתונים. החלטתי להניח ל"סודוקו" הזה ולהתקדם למרכיב אחר. אוריאל אמור היה להיות בוגר אוניברסיטת חיפה. בעבר היו לי גם בדיקות כאלו, והן לא היו יעילות ומוצלחות. מוסדות חינוך למיניהם אינם ממהרים לתת לך מידע כלשהו על התלמידים שלהם, וקל וחומר כאשר המידע אינו רשום במחשבי האוניברסיטה אלא קבור בספרי רישום תלמידים

משנות השבעים. לא תמיד זוכרים את זה שבתקופה ההיא עוד לא היו מחשבים.

גם משם חזרתי ללא תוצאות.

התחלתי להתמקד בעיסוקו של אוריאל בשנות השמונים. לדבריה של שירלי הוא עסק ביבוא מוצרים, מה שהסביר בזמנו את נסיעותיו התכופות לחו"ל. הבולט במוצרי היה קפה מבוליביה. מאחר שתעשיית הקפה אז לא הייתה נפוצה כמו היום, חשבתי שזה יהיה כיוון חקירה קל.

איתרתי מספר רב של חברות שעוסקות ביבוא קפה. על כל חברה שמצאתי, ערכתי בדיקה כדי להבין אם היא ותיקה דיו ואם אחד מבעליה כיום או בעבר שמו אוריאל. הרחבתי את הנושא הזה עד כמה שאפשר ולו רק כדי לגלות רמז קטנטן.

בשלב כלשהו הבנתי שמיציתי גם את האופציה הזו. כך עברתי על כל נתון ששירלי סיפקה בפגישה שלנו. בחנתי כל אחד מהם בנפרד, והיה אחד שבלט יותר מאחרים. האמת, בניתי עליו במיוחד. אוריאל סיפר לה כי בעברו היה חוקר של יחידת ההונאה במשטרת תל אביב והזכיר מקרה שחיתות ידוע שהוא עצמו טיפל בו.

לא ציפיתי לקבל את הפרטים אודותיו מהמשטרה עצמה, בדיוק מאותה סיבה שזה לא עבד עם האוניברסיטה. במקרה הזה חשבתי שאני יכול לאתר מידע ממקור אחר לגמרי.

יחידת ההונאה הוקמה בשנת 1975 על ידי חוקר משטרה בכיר בשם בנימין זיגל. האיש עטור השבחים נחשב בשעתו לחוקר מספר אחד של המשטרה. הוא זכה לכינוי "זיגל האיום" וטיפל בפרשות שחיתות וצווארון לבן. אם אוריאל פגש את שירלי

בתחילת שנות השמונים וסיפר לה על הקשר שלו ליחידה ולפרשת השחיתות הידועה, הרי שזה תחם מספר בודד של שנים רלוונטיות.

יש משהו שלא רבים יודעים אותו: בדומה לעורכי דין ורואי חשבון, חוקר פרטי הוא עיסוק ברישיון בלבד. הגוף שמפקח עליו הוא משרד המשפטים, ואחד מתנאי הסף לקבלת רישיון, כפי שהזכרתי קודם, הוא רקע מוכח של שלוש שנים בעולם החקירות.

לרוב, מדובר ביוצאי משטרה ויחידות מסוימות בצבא, ולכן ידעתי שאם רק אחפש מעט בקרב מכריי מהתחום, אמצא סביבי קולגות ששירתו ביחידת ההונאה.

ובאמת, זה היה קל. הצלחתי אפילו להגיע לכמה פורשי משטרה, שגם שירתו באותה תקופה בתוך יחידת ההונאה וגם טיפלו במקרה השחיתות שאוריאל דיבר עליו.

למדתי מהשיחות עמם שני דברים: הראשון, שאיש מהם לא זכר חוקר בשם אוריאל, והשני, שבכל מחזור היו עשרות חוקרים. זו לא הייתה יחידה קטנה כל כך, וקצה החוט שבניתי עליו החל להתפוגג לאטו. הישות העליונה שתמכה במקרה החקירה שלי הפסיקה לתת את אותותיה, ויאוש קל צץ.

חוקר לא צופה מראש כיצד יתפתחו הדברים, הוא פשוט מעבד את התגליות שהוא מוצא בדרך והולך בעקבותיהן. לעתים זה עניין של כישרון ולעתים סתם מזל. שוחחתי עם לא מעט חוקרי משטרה לגבי אוריאל. הם אמנם לא זכרו אותו אבל היה שם אחר שחזר על עצמו מספר פעמים. "למה שלא תברר עם מלכה?" הציע חוקר אחד.

מלכה היתה בין החוקרות החלוצות של היחידה ועבדה בסמוך לזיגל. בשלב כלשהו נטשה את עולם החקירות והפכה לפקידה הראשית של היחידה במשך שנים רבות, עד שפרשה לגמלאות. "אם יש מישהי שיודעת, זו בוודאות מלכה", קבע חוקר אחר.

כשמסרו לי את שמה המלא, איתרתי אותה בקלות. היא התגוררה ממש לידי – ואם זה לא היה מספיק, נכדתה למדה באותה כיתה עם בני הבכור. הקשר הזה אפשר לי לפנות אליה בנוחות ולבקש ממנה את עזרתה. כשיש מכר משותף, יש היענות גדולה יותר לעזור.

שאלתי אותה על אוריאל, ועכשיו כבר באמת הופתעתי: גם היא לא זכרה חוקר בשם כזה. גם היא ציינה שבכל מחזור היו עשרות אנשים, מה שמקשה על הזיכרון. "אבל אני יכולה לבדוק את זה יותר לעומק", נזכרה לפתע. "יש לי רשימה של מוזמני הכנס שהיה".

מספר חודשים קודם לכן ערכה יחידת ההונאה כנס מחזור לבוגרי היחידה. סוף סוף משהו פעל לטובתי, ובשלב הזה כבר האמנתי שאפצח גם את המקרה הזה. ביקשתי את רשותה להגיע אל ביתה ולעבור איתה יחד על הרשימה.

הרשימה הייתה ארוכה והכילה מאות שמות: שלושה חוקרים היו בשם אוריאל ושניים אחרים היו דומים לשם הזה, אבל אף אחד מהם לא התאים להיות האוריאל של שירלי, בגלל גיל או מוצא.

חזרתי לנקודת המוצא.

זה פתאום הציק לי. לרוב אני נאלץ לסנן מידע כדי להגיע למי שאני צריך, אבל במקרה הזה לא הצלחתי לאתר ולו

קצה חוט אחד ממשי. התחלתי להרגיש תחושת בטן מוזרה
שכל החקירה מתבססת על פרי דמיונה.

האם זו הסיבה שהיא לא הרחיבה על הפגישה
העיוורת ?

אם חשבתי בהתחלה שאולי קרה משהו נורא באותה
פגישה, והיא רוצה לסגור חשבון כלשהו, כרגע חשתי שאולי
הפגישה העיוורת הזו מעולם לא התקיימה במציאות. אולי
שירלי פשוט המציאה את הפרט הזה כדי שהסיפור שלה לא
ישמע בעיני לגמרי הזוי. אולי אפילו פחדה שלא אסכים לקחת
אותו.

הרגשתי צורך לדבר שוב עם שירלי. ובלי קשר, נגמר
לי כל אפשרויות החקירה אז הייתי חייב לעדכן אותה בכל
מקרה.

ישבתי מול שירלי ורפאל פעם נוספת ולא ידעתי כיצד לנסח את
דבריי. עד כה פשוט האמנתי לדבריה משום שהתרשמתי
מכנותה בפגישה הראשונה. אלא שבהחלט ייתכן שגם היא
בעצמה לא ידעה לקבוע מה אמיתי ומה חלום, ולכן נשמעה
משכנעת כל כך.

מה שבטוח: היא היתה מספיק שפויה כדי להבין
שאיש לא ירדוף אחרי מישוהו שצץ לו פתאום בחלום של מישוהו
אחר. לפתע חשבתי שאולי אני לא החוקר הראשון שנפל ככה
בפח איתה. אולי היא הפעילה כבר משרדי חקירות נוספים.
הרגשתי לא נוח לומר לה את זה. זה לא מכובד
להאשים אותה בשקר. החלטתי פשוט לשתף אותה שלב
אחרי שלב בחקירה שלי עד כה ולהראות לה כיצד כל מרכיב
הוביל אותי למבוי סתום.

לפתע שינתה את הבעת פניה והישירה אליי מבט חודר.

"אתה לא מאמין לי", קבעה נחרצות. שמרתי לרגע על שתיקה. לא היה טעם להוכיח אותה. אני בטח לא יכול לשנות אותה אחרי שלושים ושבע שנות כמיהה.

"אני לא יודע במה להאמין", עניתי ברכות. "המקרה הזה מבלבל אותי".

סיימנו את הפגישה ללא החלטה כלשהי. הסכמנו שאולי זה עוד מוקדם להרים ידיים, על אף רמיזותיי. היו מספר פעמים בחיי שבהן תיק הגיע למצב של מבוי סתום. לפעמים הטכניקה היא להניח לזה בשקט ולגשת מחדש אחרי זמן מה.

זה מה שהחלטתי לעשות גם הפעם. "אולי ננסה לפנות למשפחה של זיגל"? הציע רפאל, רגע לפני שנפרדנו.

תיק אמיל | קלוז'ר

הפרטים הדלים שאמיל הזקן זכר על אהובתו גרמו לו לפקפק ביכולתי למצוא אותה. מעבר לשמה הפרטי, היה לו שם משפחה מעורפל שהוא לא היה בטוח בו. הוא לא זכר את שמות הוריה אך כן ידע את הגיל שלה, את השנה שסיפרו לו שהיא עלתה לישראל ושהיא בת יחידה. מי היה מאמין שזה היה המפתח לתעלומה.

אך עוד לפני כן, אמיל דרש שאסביר לו איך אני מתכוון לאתר אותה עם פרטים כל כך דלים.

הבנתי את החשש שלו. הוא פחד שמישהו ינצל את הסיפור האישי שלו וייקח ממנו כסף על נסיונות שווא. הרבה מלקוחותיי היו רוצים להבין טוב יותר איך עושים את זה בפועל, איך מאתרים אנשים עם מעט נתונים. לך תסביר או תלמד מישהו מיומנות שנרכשת עם הזמן.

לא היה לי מה לומר לו. אין לי כל מנגנון להבטיח תוצאות, בייחוד שהיה סיכוי סביר שהכסף שלו באמת יתבזבז על נסיונות בלבד. לא ניסיתי לשכנע אותו יתר על המידה שיש רק דרך אחת להצליח: להעז.

כהרגלו, לקח את הזמן. לרגע חשבתי שלא אשמע ממנו יותר, אבל אז הפתיע אותי ונתן אור ירוק. לצד האישור סיפק מסגרת זמן לא בהכרח סבירה.

"קנייתי כרטיס טיסה לארץ לחודש הבא", כתב. "אני

רוצה שתמצא אותה עד שאגיע".

אדלג על הפרטים הטכניים אבל... באותה עת הופץ ברשת מאגר מידע זמין לכל אחד, שכלל את כל תושבי מדינת

ישראל. הוא לא הכיל פרטים סודיים, רק את אלה שנחשבו גלויים לציבור, ונתן אפשרות לערוך חיפושים בצורה ממוקדת יותר מאשר רק לפי שם ומשפחה או לפי מספר זהות.

המאגר הזה היה מיושן אבל זה דווקא היה טוב לי, כי המשמעות היתה שיש סיכוי שהוא יכיל גם אזרחים שלא נמצאים בין החיים.

עבודה כזו דורשת סבלנות ויכולת לנתח ולסנן נתונים. שם המשפחה לא היה רלוונטי כלל. אמיל לא היה בטוח לגביו, וגם סביר היה שהיא שינתה אותו מאז עקב חתונה. לכן ערכתי בדיקה רק לפי שמה הפרטי ושנת הלידה שלה.

המחשב הציג לי כמה אלפים של תוצאות.

לא הרבה יודעים את זה, אבל מדינת ישראל הנפיקה מספרי זהות לפי קטגוריות מסוימות. אני יודע בוודאות שעולים חדשים, בכל תקופה, היו מקבלים סדרה של מספרי זהות ייחודים. גיליתי את זה על עצמי, כששמתי לב שמספר הזהות שלי שונה משל חבריי לכיתה. שלהם מתחיל בספרות 02 ושלי מתחיל ב' 01 ואני עליתי לארץ בשנות השבעים.

ניצלתי את הידע הזה כדי לעבור על אלפי התוצאות ולבודד רק את מספרי הזהות שמשויכים לעולים, ולא לכאלה שנולדו בישראל. מאלפי התוצאות סיננתי את זה למאות.

הנתונים הבאים הם ארץ הלידה ושנת העליה לישראל. זה לא לקח הרבה זמן. בטי היתה ילידת פולין, ובשילוב עם שנת העליה צומצמה הרשימה לכמה עשרות מועמדות. איתורה של בטי הפך להיות ממשי יותר מרגע לרגע. איתור אדם על סמך נתונים בודדים עלול להיראות בלתי אפשרי לאדם מהישוב. אבל אחרי שאספר איך עשיתי את זה, כל אחד יבין שהוא יכול לעשות את זה בעצמו. לפעמים

לקוחות מדביקים לי את הכינוי "סאם הקוסס", אבל זה לא באמת המצב וזה בטח לא מעשה של קוסמות. ליתר דיוק, זו אפילו פעילות סיוזיפית.

גם למרכיב הבא לא כולם מודעים, אולי רק מי שעלה ארצה יחד עם בני משפחה נוספים. לכל אלה, וזה גם הגיוני, יש מספרי זהות עוקבים. ראש המשפחה מקבל את המספר הראשון, ולאחריו בת הזוג שלו וילדיהם. חוקרים פרטיים יודעים את זה.

לכן השלב הבא דרש לעבוד על כל שם ושם בנפרד. עבודת נמלים. ידעתי שבטי שלנו עלתה עם הוריה ושהיא בת יחידה. כלומר, חיפשתי סדרות של שלושה מספרי זהות עוקבים, ולא יותר. הסינון הזה הותיר תשע מועמדות בלבד. כל מה שהייתי צריך לעשות הוא להרים כמה שיחות טלפון. או שהבטי המבוקשת נמצאת בתוך הרשימה שלי – או שלא. החקירה שלי תסתיים בכל מקרה. ובשביל זה הייתי צריך סיפור כיסוי.

הרעיונות לסיפורי הכיסוי שלי מגיעים מהחיים עצמם. לפני מספר שנים יצרה אתי קשר בחורה מארה"ב, כי שם המשפחה שלנו היה זהה. היא ניסתה לבדוק אם היו לאבות שלנו קשרים משפחתיים בצורה כזאת או אחרת. אחרי תחקור קצר הבנו שלא.

להפתעתי, כעבור מספר חודשים חזרה אליי שוב. היא ערכה תשאול דומה עם גברת אחרת ממקסיקו ומצאה שהתשובות שלה דומות לתשובות שסיפקתי לה. ככה מצאה לי קרובת משפחה רחוקה של אבא שלי, שגרה כיום במקסיקו. אותה קרובת משפחה הייתה זו שחשפה בפניי צדדים נוספים על אבא שלי, שלא ידעתי קודם.

בכל אופן, הצגתי את עצמי כלפי המועמדות בצורה דומה: בחור צעיר שעושה עבודת שורשים משפחתית ומחפש קרובי משפחה רחוקים. הן שמחו לשתף פעולה, ואני התנצלתי בפני כל אחת ואחת מהן ואמרתי שהפרטים לא מתאימים למה שאני מחפש.

כך גם עשיתי עם אותה בטי, שהפרטים שלה כן התאימו, אבל עדיין אמרתי לה אחרת. המטרה שלי הייתה למצוא אותה, ולא לשתף אותה שאמיל מחפש אחריה. אמיל היה אמור להגיע לישראל בקרוב, והוא ודאי היה רוצה לעשות את זה בעצמו.

התאריך המיוחל הגיע אבל אמיל לא יצר אתי קשר כפי שקבענו. כמה ימים לאחר מכן שלחתי לו מייל, ואיש הקשר שלו כתב לי שאמיל דחה את הנסיעה בגלל מצבו הבריאותי.

"הוא הבטיח לעדכן על מועד חדש", הוסיף.

"אז אולי שיכתוב מכתב בינתיים?" הצעתי.

אמיל התגלה כאדם עקשן. הוא רצה לעשות את זה בדרך שלו ולפגוש אותה פנים מול פנים. הוא העדיף להמתין, וכך חלפו להם מספר חודשים ללא שינוי.

בשלב כלשהו קיבלתי את הבשורה שאמיל לא החזיק

מעמד. הוא, סודו ותכניותיו נטמנו אתו.

"אמיל נפטר בשני לחודש", כתב לי איש הקשר שלו.

"אבל הוא בכל זאת השאיר אצלי מכתב עבורה".

הוא שלח לי את המכתב כדי שאעביר אותו לבטי שלו.

לקח לי מספר ימים עד שנסעתי לכתובת של אותה בטי.

כשהתקרבותי אל הבניין הבחנתי במודעת אבל שהייתה קרועה

מעט. שמה של בטי התנוסס שם.

מה ששני אלה פספסו במהלך חייהם, התנקז ליום
אחד. השני לחודש. אותו תאריך פטירה.
מאז למדתי: תחושה של החמצה גדולה יותר מכל
כישלון.

תיק דוד | סודות בצומת

בשנייה שהבנו שדוד מקבץ נדבות בצומת, היה לנו ברור לאן ללכת. אני לא מכיר את החוקיות המבצעית של הקבצנות אבל נראה היה לי הגיוני שברגע שמישהו כבר "עובד" בצומת כלשהי הוא מסמן שזו הטריטוריה שלו והוא חוזר אליה שוב ושוב.

אלא שכאשר התקרבו אל הצומת מצאנו אותה

ריקה מאדם.

"נראה לי שהחום הבריח גם את הקבצנים", הערתי.

במקום לנסוע ולחזור בזמן אחר, נסענו אל מרכז תל אביב לאכול משהו ביחד, להשלים פערים, לשמוע עוד על עלילותיו של עופר בארץ זרה. לקחנו מעט את הזמן וחזרנו לצומת כעבור שעתיים. זו כבר היתה שעה נעימה יותר, ואכן שלושה קבצנים שלטו על הצומת. כל אחד מהם "ניהל" כיוון תנועה אחר.

עופר שלף מהתיק את התמונות שלקוחותיו מסרו לו,

אך אלו התגלו כחסרות טעם. לך תזהה קבצן על סמך תמונה בת עשרים שנה לפחות.

אני מניח שבכל מצב אחר, בוודאי כבר היינו פונים אל

כל המועמדים ומנסים לדובב אותם. אבל זה לא היה מצב רגיל או נורמטיבי. בדיוק כמו שדוד התרחק מהשכן שלו ברגע שהוא זיהה אותו, הנחנו שזה מה שיקרה לו אם נפנה אליו גם. אם הגיע לשפל כל כך גדול בחייו, הוא לא ישמח לזה שילדיו יראו אותו במצב הזה.

"יש לי רעיון", לחשתי.

החניתי את הרכב שלי בשכונת כוכב הצפון, והלכנו
ברגל אל הצומת, כל אחד מכיוון אחר. עופר הגיע לצומת
והתקרב למרחק של מטרים ספורים מאותם קבצנים.

"דוד, דוד!" צעק בחוזקה.

אחד מהם הסתובב לקריאת השם.

גם אני הסתובבתי, כביכול, לקריאת השם "שלי",
ועופר התקדם לעברי בהליכה מהירה, כאילו להראות שהוא
ניסה בכלל לקרוא לי.

מה הרווחנו מהתרגיל? שדוד שלנו "סימן" את עצמו,

בלי שידע את זה.

אבל אנחנו ידענו את זה. ידענו שמצאנו את דוד.

זה היה הזמן לחשוב מעט קדימה. הילדים של דוד
עוד לא ידעו שאיתרנו את אבא שלהם, ובוודאי לא מה המצב
שלו. כשהם הזמינו מעופר את החקירה הם רק רצו לדעת מה
קורה אתו, ועופר טרם דיבר איתם כדי לברר מה הם ירצו
לעשות עם המידע הזה.

זו הסיבה שהחלטנו להמתין ולהמשיך ללמוד פרטים
על דוד. ציפינו לשעות ארוכות של תצפית. לך תדע מתי דוד
מסיים את "המשמרת" שלו.

דוד החליט לעזוב את הצומת אחרי שבע בערב. בשעה
הזו התנועה היתה כל כך דלילה, שלא ממש הצטברו מכוניות
ברמזור, ולכן לא היה ממי לעשות מגבית. מעולם לא חשבתי
על זה שגם לקבצנים יש שיקולים מסחריים.

דוד הגיע לתחנת אוטובוס, ועופר הלך אחריו ברגל.
בינתיים חזרתי לרכב והצטרפתי אליו בנסיעה. תמיד אחד
בקשר עין ישיר עם האובייקט, והשני מעט מאחוריו, כדי שיוכל
לתת מענה לכל תרחיש.

מספיק לראות הליכה של אדם כדי להרגיש את האנרגיה שלו. היית מצפה מפושט יד, שלבוש ברישול רב ודי מלוכלך, שילך שפוף ולאט. אבל לא. לדוד הייתה מין זקיפת קומה, וכשצעד עשה זאת בקצב נורמלי לחלוטין. לא לאט מדי, ולא מזדרז. אני מניח שלא היה לו בשביל מה למהר.

קו 25 התקרר לתחנה, ודוד התרומם מהספסל לקראתו. עופר עמד מאחורי התחנה.

"אל תעלה אתו", אמרתי לעופר בקשר.

רק לפני מספר שעות עשינו לו את תרגיל 'הצעקה', וחששתי שמא דוד עשוי לזהות אותו משם ולקשר בין שתי הדמויות. לא היתה לי שום נקודת אחיזה אחרת על האיש הזה למעט הצומת עצמו, אז הדבר האחרון שרציתי הוא להבריח אותו משם.

כשהאוטובוס החל בנסיעה גלשתי אל התחנה ואספתי את עופר. קו 25 לא היה זר לי. בתור ילד תל אביבי הכרתי את מרבית האוטובוסים בעיר ואת התחנות שבדרך.

המשכנו בנסיעה אחריו. יש משהו ממש קל כשעוקבים אחרי אוטובוס. אין חשש שהאובייקט יזהה מעקב כזה. כשעוקבים אחרי רכב, הנהג רואה אותך בלי סוף במראות שלך. במקרה של אוטובוס, הנהג לא עניין אותנו כלל.

עוד לפני שהגענו אל התחנה ברחוב סלמה בדרום תל אביב, זיהינו את דוד נעמד באוטובוס וממתין ליד דלת היציאה. הוא ירד בתחנה והלך אל הסמטאות ליד שכונת פלורנטיין. כמעט לא היתה נפש חיה בחוץ, אז שמחתי עוד יותר על השיקול שלא לעלות יחד עמו לאוטובוס. כמה שפחות "להתחכך" עם האובייקט, כך זה יותר בריא.

עופר ירד מהרכב והלך בעקבותיו. זו תחושה נוראית ללכת אחרי מישהו בסמטאות אפלות בחושך. אתה מרגיש

כאילו נשרף לו הגב, ושכל רגע הוא עלול להביט לאחור ולהבין שמישהו בעקבותיו.

ברור היה שדוד יוביל אותנו לכתובת כלשהי. גם כי ידענו שעד כה הוא התגורר במספר כתובות ולא היה זרוק סתם ברחוב, וגם כי לא היתה סיבה אחרת לכך שהוא מתאמץ להגיע לצפון תל אביב מהדרום שלה ובחזרה בכל יום.

הוא התקרב לאחד הבניינים אבל לא נכנס בכניסה הראשית, אלא פנה אל החצר וכביכול הקיף את המבנה. הכול היה חשוך לגמרי, וכחוקר, זה לא היה מקצועי להיכנס אחריו לחצר. הסיטואציה לא אפשרה את זה בנוחות, ולפעמים גם צריך לדעת להרפות מאשר "להישרף".

"ואם זה רק מעבר למקום אחר?" שאל עופר בקשר. הכול כמובן יכול להיות, אלא שזה פחות סביר. גם אם כן, יש גבול עד כמה זה נכון להתקרב אל האובייקט בכל מחיר.

"חכה שלוש דקות ואז תכנס גם", עניתי. עופר נכנס אל החצר ואכן לא היה שם מעבר לכתובת אחרת, אלא מין בקתה מאולתרת וקטנה. הוא התקרב אליה ושמע קולות מבפנים.

לא היתה אפשרות אחרת. זו היתה הכתובת שלו. "ירדנו?" שאל עופר.

"עוד מוקדם", הצעתי. "בוא נראה איך יתפתח הערב".

במצב הנוכחי לא ציפיתי לראות קשרים חברתיים כלשהם, אבל בכל זאת היה נכון יותר להמשיך את מה שהתחלנו. כשעה מאוחר יותר יצא דוד מהביקתה עם בגדים מעט שונים והלך ברחובות שכונת פלורנטין.

בשלב כלשהו הגיע לאיזו חמארה. אין לי מושג אם יש לדבר הזה הגדרה מילונית מדויקת או איך להסביר מה זה בדיוק חמארה, אבל אם הגעתם למקום כזה, אתם תדעו מה הוא. סוג של מאורה למשחקי ששיבש וקלפים לצד הרבה אלכוהול.

זה כנראה היה הריטואל שלו: לפשוט יד ולשתות אלכוהול. אמרתי כבר שהאיש גמור. "אפשר לרדת", הודעתי בקשר. "אין לנו יותר מה למצוא על האיש הזה". טעיתי.

לרכישת עותק מודפס :

<https://amzn.to/37e7vg2>

לרכישת עותק דיגיטלי :

<https://www.e->

vrit.co.il/Product/19340/%D7%A7%D7%9C%D7%95

[%D7%96 %D7%A8](http://vrit.co.il/Product/19340/%D7%A7%D7%9C%D7%95%D7%96%D7%A8)